

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)
SSN Grzegorz Pastuszko (sprawozdawca)
SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z protestu M. M. i innych
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora
Generalnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 27 czerwca 2025 r.,

pozostawia protesty bez dalszego biegu.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

[D.Z.]

UZASADNIENIE

M. M. (dalej: „wnoszący protest”) pismem z 13 czerwca 2025 r. wniósł do Sądu Najwyższego protest wyborczy przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniach 18 maja 2025 r. (I tura) oraz 1 czerwca 2025 r. (II tura). W proteście tym zwrócił się on o:

1. Zbadanie przez Sąd Najwyższy zasadności różnicy w liczbie osób uprawnionych do głosowania między I turą wyborów prezydenckich w 2025 roku;
2. Ustalenie, czy wzrost liczby uprawnionych o ponad 111 tysięcy osób w ciągu dwóch tygodni miał podstawy prawne i faktyczne;
3. W razie stwierdzenia nieprawidłowości - unieważnienie wyborów w całości lub części, zgodnie z art. 83 § 2 Kodeksu wyborczego

Jak podkreślił, swój protest składa „z powodu naruszenia zasad uczciwości i przejrzystości procesu wyborczego, mogącego mieć wpływ na wynik wyborów”. Zaznaczył przy tym, że zgodnie z oficjalnymi danymi Państwowej Komisji Wyborczej w I turze (18 maja 2025 r.) liczba osób uprawnionych do głosowania wyniosła 29 252 340, w II turze (1 czerwca 2025 r.), według ostatecznych danych PKW, liczba ta wyniosła 29 363 722. To zaś – jego zdaniem – oznacza wzrost liczby uprawnionych o 111 382 osoby w ciągu zaledwie dwóch tygodni. Dodał jeszcze, że według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w całym maju 2007 roku (a więc 18 lat wcześniej, co stanowi kluczową cezurę dla nabycia praw wyborczych w 2025 r.) urodziło się 32 883 żywych dzieci. Stąd liczba obywateli, którzy mogli osiągnąć wiek 18 lat pomiędzy I a II turą wyborów w 2025 roku, wynosi maksymalnie kilkanaście tysięcy, a nie ponad 111 tysięcy. Tymczasem – jak wywodził – wzrost liczby uprawnionych jest niewspółmierny do możliwego przyrostu naturalnego w tym okresie i budzi poważne wątpliwości co do wiarygodności rejestru wyborców oraz ewentualnych nieprawidłowości w wydawaniu zaświadczeń o prawie do głosowania, a także możliwości wielokrotnego głosowania lub błędów systemowych w ewidencji.

W piśmie z 23 czerwca 2025 r. stanowisko względem protestu przedstawił Prokurator Generalny. Uznał on, że protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu.

W piśmie z 24 czerwca 2025 r. stanowisko względem protestu przedstawiła także Państwowa Komisja Wyborcza. Według jej opinii protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Do Sądu Najwyższego wpłynęło 10 protestów przeciwko ważności wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzonych w dniach 18 maja 2025 r. (I tura) oraz 1 czerwca 2025 r. (II tura), w których podniesione zostały analogiczne

zarzuty. Protesty te połączone zostały do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą I NSW 7255/25. Następnie postanowieniem z 25 czerwca 2025 r. sprawa o sygn. I NSW 7255/25 została połączona do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą I NSW 6052/25.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb. przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów (pkt 1) lub naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Według art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

W nawiązaniu do przywołanych regulacji w orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że wszelkie zarzuty, inne niż te określone w art. 82 § 1 k.wyb., stanowią wyjście poza przewidziany w kodeksie wyborczym przedmiot protestu, co czyni go niedopuszczalnym (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 czerwca 2015 r., III SW 60/15; 31 lipca 2020 r., I NSW 2027/20; 31 lipca 2020 r., I NSW 2286/20).

Jednocześnie podkreśla się, że w przedmiocie protestu, o którym mowa w art. 82 § 1 k.wyb., nie mieszczą się ogólnikowe zarzuty sprowadzające się do hipotetycznego założenia o nieprawidłowościach wyborczych, oparte jedynie

na kontestowaniu wyników wyborów ogłoszonych przez właściwy do tego organ, na domniemaniach, hipotezach i założeniach o nieprawidłowościach, bez przedstawiania dowodów, które powinny uzasadniać, rzeczywiście potwierdzać zarzut protestu mieszczący się w granicach bezprawności (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 7 lutego 1990 r., III SW 93/90; 5 grudnia 2007 r., III SW 63/07; 16 lipca 2014 r., III SW 35/14).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy stwierdza, że wnoszący protest sformułował swoje zarzuty w sposób zbyt ogólny i abstrakcyjny, nie wskazując ani przypadków przestępstw przeciwko wyborom, określonych w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mających wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów, ani też przypadków naruszeń przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (pkt 2).

Wobec dokonanych ustaleń Sąd Najwyższy pozostawia protesty bez dalszego biegu. Przesądza o tym art. 322 § 1 k.wyb., z którego jasno wynika, że takie rozstrzygnięcie musi zostać wydane, m.in. jeśli protest nie spełnia warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

[D.Z.]

[a.ł]